

גליון 476
שנה י' תשפ"א

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

ירדתי ממרומים כדי לבארו לכם
אמר רבי אלעזר לאביו, יום אחד
כשהיינו בבית המדרש, דנו החברים
במה שאמר רבי עקיבא לתלמידיו,
כשתגיעו לאבני שיש טהור אל
תאמרו מים מים, שמא תסתכנו
בעצמכם, כי נאמר (תהלים קא ז)
"דובר שקרים לא יכון לנגד עיני".
עוד אנו יושבים שם המשך ר'
אלעזר, ירד זקן הזקנים ושאל אותנו
במה אנו עוסקים, כשהשבנו לו שאנו
עוסקים בדברים שאמר רבי עקיבא
לתלמידיו, אמר לנו בדברים יש סוד
עליון ואנו בישיבה של מעלה
פירשנו אותם, וכדי שלא תטעו
בפירוש ירדתי ממרומים כדי לבארו
לכם, מעיני הדור נעלם הסוד, אך
לכם יש לי רשות לגלות, ואמר לנו
האיש מעולם העליון סודות תורה.
(זוהר ח"א כ"ו ב')

פרשת השבוע

בלימוד תורה מה שאני מחסיר על
ידי אריכות התפילה.

ואהבת את ה' אלקך בכל לבבך
ובכל נפשך ובכל מאדך (ו' - ה')
מסופר: מעשה היה בעיירה אחת
שלא היה שם מקוה, הדבר נודע
להרה"ק רבי נחום מטשערנוביל
זיע"א, והוא פנה לעשיר אחד
ממכריו ומכר לו את חלקו לעולם
הבא, בתנאי שתמורת זה ידאג
שיבנו מקוה טהרה לשם ולתפארת,
כשהשתוממו על זה ענה הצדיק
ואמר: בתורה כתוב "ואהבת את ה'
אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל
מאדך", ופירש רש"י "בכל מאדך"
בכל ממונך, את הפסוק הזה אני
אומר פעמיים בכל יום שחרית
וערבית, ואני שואל אתכם, יהודי
כמוני שאין לו אף פרוטה אחת, איך
יכול אני לשמור מוצא שפתי,
לאהוב את ה' בכל ממוני ולא
לעשות שקר בנפשי, אבל אם יש לי
חלק לעולם הבא, וישנם אנשים
המעריכים את חלקי בכסף - בממון
ממש, הלא מחויב אנוכי למכור את
רכושי זה כדי לקיים את מצות ה'
בכל ממוני, ולא לעשות חלילה את
דברי פלסתר.

ואתחנן אל ה' (ג' - כ"ג)
הרה"ק בעל "מאור ושמש" זיע"א
העיד על הרה"ק רבי אברהם מרדכי
מפינטשוב זיע"א, (יומא דהילולא
י"ז מנ"א). כי בעמדו בתפלה אצל
ה"חווה" הקדוש מלובלין זיע"א,
ראה כי בשעה שהזכיר את שם ה',
יצא מפיו לפיד אש, וכיוון אז את
הכוונה שכיוון הכהן הגדול ביום
הכיפורים.

ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר (ג'
- כ"ג)
מסופר על הרה"ק רבי משה סופר
זיע"א בעל "חתם סופר", שהיה נוהג
להאריך מאד בתפילתו, פעם אמר
לו אחד מגדולי הדור, תמיהני על
מר שמאריך כל כך בתפילות היום,
הרי הוא מבטל עצמו על ידי כך
מלימוד תורה, וכבר נאמר (משלי
כ"ח - ט') "מסיר אזנו משמוע תורה
גם תפילתו תועבה". השיב ה"חתם
סופר" לאותו רב, על זה איני דואג
כלל, שהרי כבר מובטחים אנו מפי
חכמינו ז"ל (ברכות נ"ד) שכל
המאריך בתפילה מאריכים לו ימיו
ושנותיו, נמצא אפוא שאם אריך
בתפילה אזכה בעזרת ה' לאריכות
ימים, וכך אשלים את שעותי

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:22 ת"א: 8:25 ר"ת: 8:56

זמני כניסת השבת

פרשת ואתחנן-נחמו

ירושלים: 7:06 ת"א: 7:22

לעיר בה גר חברו, בהגיעו נוכח לדעת כי לא כל כך קל להיכנס אל החבר כפי שדימה, משרת במדים מצוחצחים עמד בדלת ושאל לשמו, משאמר לו את שמו, נכנס אל אדוניו, אך חיש מהר חזר ואמר לו כי האדון אינו זוכר שם כזה, ובכלל הוא עכשיו עסוק מאד, אולי יטריח את עצמו ויבוא בעוד כמה ימים. עצוב ומבויש עמד החבר הטוב ליד דלת חברו שהתנכר לו, הוא לא ידע מה יעשה עתה אחרי שאת כל תקוותיו הוא תלה בחברו זה, המשרת שראה בצערו, הסביר לו כממתיק סוד כי אדוניו איש קשה מאד, ומאז שהתעשר נהיה קמצן גדול שאינו פורם מפתו לעני, אין הוא מרשה שעני יעבור את סף ביתו, כאילו היה מיוחד שמישהו יקח ממנו את רוב עושרו אמר המשרת.

שעה קלה עוד עמד החבר העני ליד דלת חברו העשיר, אחר הלך במפח נפש וחזר לביתו בידיים ריקות. אולם יותר מכל ציער אותו העובדה, שדווקא חברו הטוב היה זה שהתנכר לו בצורה מכוערת כל כך, ולא זכר כי כאשר מטה ידו הוא התחלק אתו חברו ברכושו שווה בשווה, מחשבה זו לא נתנה לו מנוח, עד שחלה וכעבור ימים מספר נפטר מן העולם. באותו יום ממש קרה אסון לחבר העשיר ואף הוא נפטר והלך לעולמו.

שתי הנשמות הגיעו השמימה בעת ובעונה אחת, והתייצבו בפני בית דין של מעלה, החבר העני לא היה צריך לחכות הרבה, מיד נקבע דינו ללכת ולתפוס את מקומו הראוי בגן עדן, נשמתו האירה עתה יותר ממלאך, וכי דבר זה קל בעיניכם, בעל צדקה שכזה. אולם השני זה שמת כעשיר כילי, נתבע למשפט קשה ביותר, האשמה היתה כי לא רק שגירש עניים הרבה שבאו כדי לקבל ממנו פרוסת לחם, אלא התנכר לחברו הטוב שעזר לו בשעת דחקו, הוא נמצא אשם במיתת חברו לפני זמנו, שערי גן עדן ננעלו בפניו ולעומתם נפתחו בפניו שערים אחרים, אולם החבר הטוב לא נח ולא שקט, הוא התייצב בפני בית דין של מעלה וביקש רחמים על חברו, באומרו כי איך יוכל הוא לשבת וליהנות בגן עדן, שעה שחברו נמק שם באיזה מקום בגללו, הוא ביקש והתחנן, עד שבית דין של מעלה החליט כי ההחלטה תמסר לידי, הוא שיחליט בעצמו מה לעשות עם חברו שפשע נגדו. מבלי לחשוב הרבה ביקש ישלחו את שנינו שנית לעולם הזה, ויתנו לחברי הזדמנות לתקן את מה שעיוות. בית דין של מעלה הסכים לכך, המשיך הבעש"ט לספר.

ירדו שתי הנשמות פעם נוספת לעולם הזה, החבר הטוב לא רק שהסכים לוותר על גן העדן, אלא קיבל על עצמו חיי צער ועוני כדי לאפשר לחברו לתקן את מעשיו ולחזור בתשובה. ביום מסויים ובשעה מסויימת, נולדו שני ילדים להורים שונים ובערים שונות,

פעם היו שני ילדים קטנים שהיו חברים טובים

פעם אחת כשישב הבעל שם טוב הקדוש זיע"א בחדרו, נפתחה הדלת בלאט והשמש הודיע כי יהודי בלתי מוכר רוצה להיכנס אל הבעש"ט, יכנס, אמר הבעש"ט. האורח היה יהודי במיטב שנותיו וניכר היה מבגדיו ומכל התנהגותו כי הנו סוחר עשיר. לשאלת הבעש"ט לשם מה בא אליו? ענה האיש כי ברוך השם לא חסר לו דבר, אך כיון ששמע רבות על הבעש"ט הוא רצה לראות אותו ולקבל ברכה מפיו. הבעש"ט שקע בהרהורים לשעה קלה, אחר כך אמר בארשת רצינית, כתוב "כי מה מצעדי גבר כוננו" כל דבר קטן או גדול בעולם הזה הוא על פי השגחה פרטית. אספר לך סיפור:

היה היו פעם שני ילדים קטנים שהיו חברים טובים, יחד למדו ב"חדר", יחד שיחקו בשעות הפנאי והיו קשורים זה לזה בלב ונפש. השנים חלפו והנערים גדלו, הם התחתנו והקימו להם בתים, דרכיהם נפרדו ושניהם שלחו ידם במסחר בו הצליחו בתחילה שניהם גם יחד. אולם כעבור זמן מה נתהפך הגלגל, ואחד מהם איבד את כל הונו עד שהתרושש לגמרי ונהיה עני מרוד, הוא נזכר עתה בחברו הטוב והחליט לנסוע אליו ולבקש את עזרתו, אמר ועשה. נסע לעיר מגוריו של חברו העשיר ונכנס אליו כדי לספר לו על מצבו העגום ולבקש עזרתו, החבר העשיר קיבל את ידידו מוכה הגורל בסבר פנים יפות, הם שוחחו שעה ארוכה, העלו זכרונות מימים עברו, ותוך כדי כך נודע לחבר העשיר על מצבו הדחוק של ידידו, עד כדי כך הוא ירד מנכסיו, שאפילו הבגדים בהם בא לא היו שלו. מצב ידידו נגע ללב החבר העשיר, הוא ניחם אותו ועודדו באומרו, כי השם יתברך לא יעזבנו ועל כן אל לו ליפול ברוחו, הוא הוסיף ואמר הנה עזר לי השם ונתן לי רכוש לא מבוטל, עתה אני אעזור לך בשעת דחקך ואעמיד אותך על הרגליים, באמרו זאת קרא למנהל החשבונות שלו וביקשו לעשות חשבון מדוייק של כל המזומנים אשר ברשותו, הנה ידידי היקר אתחלק אתך ברכושי כדי שתוכל להתחיל הכל מחדש. באומרו זאת הוציא סכום נכבד של כסף ונתנו לחברו. דמעות עמדו בעיני החבר העני דמעות של גיל והכרת תודה, הוא נטל את הכסף, לחץ את יד חברו ונסע הביתה, והנה נתקיימה בו ברכת הידיד שחילק עמו את רכושו, הוא חזר ושלח ידו במסחר והפעם הצליח עד כי הכפיל ושילש את רכושו במשך זמן קצר והפך לעשיר מופלג.

באותו זמן בדיוק קרה עם החבר בדיוק ההפך, הוא החל להפסיד במסחרו וירד מטה מטה, עד שהתרושש ונהיה עני ואביון. עתה חשב הגיע תורו שלו ללכת אל חברו שיעזור לו בשעת דחקו, הוא שאל בגדים ולווה כסף להוצאת הדרך, ויצא

משל ונמשל

מתנת חינוך מן השמים

משל ליהודי ששהה פעם מחוץ לעיר מגוריו ואילו כל כספו ומוזונו, ימים אחדים עברו על האיש מבלי שבאו אל פיו מאכל ומשקה, עד אשר נקלע לעיירה יהודית, בכניסה לעיירה פגש אחד מבני המקום ושאלו האם יש בעיירתכם יהודי מכניס אורחים שיואיל לארחני בביתו? השיב הנשאל בחיוב, בהצביעו לעבר אחד הבתים, צעד האורח לעבר המקום שעליו החווה האיש, אך כיוון שבאותו עבר היו שני בתים טעה האיש ונכנס לא אל הבית שעליו הורה לו בן שיחו, אלא לבית הסמוך שלא היה אלא ביתו של קמצן העיירה. כשנכנס האורח אל בית הקמצן, נשאל על ידי בעל הבית לסיבת, בואו זה ימים אחדים מטלטל אני בדרכים וכל מזון או משקה לא באו אל פי, סיפר האורח, אנא תן לי דבר מאכל להשקיט את רעבוני, עיניו של בעל הבית נפערו בתמיהה לשמע משאלתו המוזרה של האיש, וכי חינוך אין כסף אתן לך מזון? שאל בקול קשה, אם תסכים לעשות בעבורי עבודה כלשהי, תקבל מנת אוכל בתמורה לעבודה, הנה בוא בעקבותי והוא הוביל את האיש אל חצר הבית שם מונח היה בול עץ גדול, אם תנסר את בול העץ לגזרי עץ קטנים, אתן לך מזון, לא היתה לו ברירה לאורח המסכן, ובשארית כוחותיו נטל לידי את המשור והחל בעבודה המפרכת, וכשכילה סוף סוף עבודתו, פנה אל בעל הבית וביקשו לקיים את הבטחתו ולהעניק לו מזון, יצא בעל הבית אל החצר, וכשנוכח שהעבודה בוצעה כראוי, ניגש אל האורח אחז בחיבה בורעו ואמר לו: רואה אתה את הבית הזה והוא הצביע על בית שכנו, הבית שעליו גם הורה האיש שפגש האורח בבואו לעיירה, היכנס נא לבית זה ושם יתנו לך ארוחה משובחת תמורת עבודתך, עשה האיש כדבריו פנה אל הבית הסמוך, ונתקבל שם בסבר פנים יפות, בעל הבית ערך לפניו את השולחן והגיש לו מטעמים ומעדנים לרוב, האורח הרעב והיגע אכל בשמחה את המזון המשובח, וכשכילה את סעודתו פנה ואמר לבעל הבית, בעבור סעודה דשינה שכזאת כדאית היתה העבודה שעשיתי, על איזו עבודה אתה סח? התפלא בעל הבית, כשסיפר לו האורח את כל המעשה, נתחייך בעל הבית ואמר: דע לך שהאוכל שאכלת על שולחני, הינו מתנת חינוך, ואילו את העבודה עשית לא למעני אלא למען אדם אחר.

והנמשל כל מוזונו ופרנסתו של האדם מוענקים לו מן השמיים כמתנת חינוך, ואילו עבודתו ומלאכתו אינם אלא בגלל עוונותיו.

(בשם הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א)

אחד מהם נולד להורים עשירים גדולים, ואילו השני נולד להורים עניים ומרודים החוזרים על הפתחים, הילד העני גדל והיה לעלם תוך סבל רב וחרפת עוני, הוא תפס אומנות אביו והחל לחזור על הפתחים, בדרך נדודיו ממקום למקום הגיע הקבצן לעיר בה גר הילד השני, שגדל אף הוא בינתיים והפך לעשיר מופלג בהגדילו את עסקי אביו ובהרבותו את הונו. בלכתו ממקום למקום ומדירה לדירה, הגיע הקבצן שלנו אל דירת העשיר, לקול דפיקתו יצא בעל הבית, ובראותו את העני פנה אליו ואמר לו כנראה שאתה חדש בעיר זו, ואינך יודע כי אצלי אין העניים מקבלים מאומה, קבצני העיר כבר יודעים זאת ואין הם מטרידים אותי כלל. העני שלנו לא אכל כבר מזה שלושה ימים מאומה, בשמעו את דברי הרהב של בעל הבית, נפל במקום ומת.

ואתה שאל הבעש"ט את הסוחר, מה דעתך על אותו אדם שנתן לעני למות לפני דלת ביתו? עיני הבעל שם טוב העמיקו לחזור בהביטו על האדם העומד לפניו, והאורח שהיה עד כה שקט ושלוו ושמע את הסיפור בשוויון נפש, נודעו לפתע פתאום, החוויר כסיד ושפתותיו החלו רוטטות, הוא התאמץ וחזר והתאמץ לאמר משהו, אך לא יכול היה להוציא הגה, הוא נזכר עתה בעני שדפק על דלתו, וראה בעיני רוחו את דמותו המצומקת, היה זה רק לפני ימים אחדים, ופניו המורעבות של העני נצטיירו עתה לפניו בבהירות מדהימה. אז כשהעני נפל לפניו מת לא נגע הדבר אל לבו כלל וכלל, רק עתה עמד על משמעותו המלאה של הפשע המתועב הרובץ על מצפונו, מחשבה זו הוציא אותו מכליו כליל, והוא פרץ בפני הבעל שם טוב בבכי מר: מה אעשה? מירר הסוחר בבכי אני הרגתי את חברי הטוב שויתר על גן עדן למעני. הבעש"ט שקע בהרהורים ונתן לאיש העשיר לבכות שעה ארוכה, הלז לא היה יכול להירגע ובקול חנוך מדמעות, שאל את הבעש"ט האין עוד תקווה בשבילי האם לא אוכל לתקן זאת עוד? כן, יש עדיין תקווה בשבילך השיב הבעש"ט, עליך ללכת ולחפש את היתומים של אותו עני שמת לפני דלת ביתך, לחפש אותם ולדאוג לכל מחסורם לכל ימי חייהם, יתר הכסף שיש לך, תחלק בין העניים ואל תהנה ממנו יותר, עליך לחזור בתשובה בכל לבך ולבקש את השם יתברך שימחול לך על אותו עוון, תשובה תפילה וצדקה, אלה הם התקווה שלך לכפרה סיים הבעש"ט הקדוש. היהודי קיבל על עצמו את תיקון התשובה שנתן לו הבעש"ט. ואחרי שנים של חיים בתשובה ומעשים טובים נסתלק לבית עולמו צדיק ונקי.

צ'ין אדם לחברו

ויתור קטן רווח גדול

אדם הגיע לבית דין ואמר: "חברי, גול יהודי, ואני שלוחו. חברי רוצה להחזיר את הגולה אך אין בידו את כל הסכום כרגע. האם יורשו לו בית דין לשלם בתשלומים?" בית הדין בראשות הגה"צ רבי בן ציון אבא שאול זיע"א קראו לנגול ושאלוהו: "האם כבודו מסכים שחברו של פלוני ישלם לך את הגול בתשלומים?" ענה הנגול: "בשום פנים ואופן לא! לא מספיק שציער אותי רבות, גרם לי נזקים רבים ועוד רוצה לשלם בתשלומים?" ענה השליח: "חברי מצטער מאד על מעשהו, אך מה יעשה שנפשו חשקה לחזור למוטב ובכיסו אין פרוטה?"

שמע כך הרב בן ציון אבא שאול ואמר לשליח החבר: "נפשי חשקה כרגע בסיגריה כדי להבין את הדין לעומקו, אולי כבודו יוכל לקנות לי מהחנות למטה חפיסת סיגריות?" "בשמחה" ענה השליח ויצא מבית הדין. הדיינים סביב הרב אבא שאול נדהמו, הרי אסור לקבל טובה מבעל דין שמא יטה את הדין לזכותו. אך שתקו וחיכו למוצא פיו. פנה הרב לנגול ואמר לו: "אתה לא מבין מה קורה כאן? השליח הזה הוא הגולן בעצמו, ומפאת בושתו חושש הוא לומר שהוא הגולן". "כבוד הדיין", אמר הנגול, "האיש הזה ציער אותי כל-כך, הוא חייב לדעת זאת!" ענה לו הרב: "הרי כבר אמרת לו כמה הוא ציער

אותך! ועכשיו אני מבקש ממך למחול לו! הוא ביקש מחילה מעומק ליבו. ובקשר לכספר, מכיר אתה את 'תקנת השבים'? את התקנה הזו תקנו חכמים ומשמעותה - אם גולן חוזר בתשובה ורוצה להחזיר את גולתו, אין מקבלים ממנו את הגולה.

עתה כבודו שמע, אתה יכול לא לשמוע לתקנה הזו ולהתעקש עם הגולן על כספר, ואתה יכול לקבלה ולוותר על כספר". אמר הנגול לרב: "כבודו, סכום הכסף גדול מאד, איך אוותר על סכום כזה?" ענה לו הרב: "אדם המקיים את תקנותיהם של החכמים מביא על עצמו ברכה. אם תוותר על כספר אנו חברי בית הדין נברך אותך שבורא עולם ימלא את חסרונו". הסכים הנגול לדברי הרב.

בינתיים חזר הבחור עם חפיסת הסיגריות. רשות הדיבור נתנה לנגול שאמר: "אני מוחל בלב שלם לחברך על הצער שעברתי וכן על סכום הגזילה! הוא לא צריך לשלם לי שקל אחד!" כעבור כמה ימים התהלך הנגול ברחובות העיר, "היי אדוני" קרא לעברו המוכר בדוכן הפיס. "יש בידי כרטיס אחרון של הגרלת הפיס אולי תרצה לקנותו?" ניגש האיש לדוכן וקנה את הכרטיס. למחרת זכה בפרס הראשון.

תילולא דצדקיא

שבת קודש ט"ו מנ"א

הרה"ק רבי מאיר נתן ב"ר חיים האלברשטאם מצאנו (תרט"ז)
הרה"ק רבי אשר (השני) מקארלין ב"ר אהרן מסטאלין (תרל"ג)
הרה"ק רבי יעקב מראדזין ב"ר מרדכי יוסף (תרל"ח)

יום ראשון ט"ז מנ"א

הרה"ק רבי מנחם מענדל מטארנא אב"ד סטריווב (תלמיד ה"חווה" - תקצ"א)

יום שני י"ז מנ"א

הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב ב"ר בנימין זאב יעקב (תקפ"ד)
הרה"ק רבי שמואל מאפטא (תלמיד ה"חווה")
ב"ר נפתלי הירש (ת"ר)

יום שלישי י"ח מנ"א

הרה"ק רבי שלמה חנוך מראדומסק ב"ר יחזקאל (תש"ב)

יום רביעי י"ט מנ"א

הרה"ק מנחם נחום מבאיאן טשערנובויץ ב"ר יצחק (תרצ"ו)

יום חמישי כ' מנ"א

הרה"ק רבי אליעזר ב"ר יהודה צבי מסטרעטין (תרכ"ה)

יום שישי כ"א מנ"א

הרה"ק רבי אלכסנדר מוידויטשוב ב"ר יצחק אייוויק (תקע"ח)

הרה"ק רבי צבי ב"ר יעקב יצחק

ה"חווה" מלובלין (תקצ"א)

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא

ב"ר ישכר דוב (תשי"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נגליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודר" רפורם יוסף הדרס" על הפערים.

גלילת התורה (א)

א) הגולל ספר תורה יעמידנו כנגד התפר, כדי שאם יקרע, יקרע התפר. (שו"ע או"ח, סימן קמ"ז, סעיף ג')

ב) המנהג לקשור האבנט בתחילת שליש העליון של הספר תורה. (שערי חיים על שערי אפרים, שער י', ס"ק כ"א, דרכי חיים ושלום, אות רכ"ה, שו"ת בית אבי, ח"ד, סימן ט"ו, שו"ת דברי יציב, ח"א, סימן ע"ז)

ג) מי שנותנין לו ספר תורה להגביה ולגלול, ואי אפשר לו לעשות שתיהן, יגביה, ויתן לאחר לגלול, שהגבהה היא יותר מצוה מגלילה. (משנה ברורה, סימן קמ"ז, ס"ק י"ט)

לע"נ

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא
ב"ר ישכר דוב זיע"א
נלב"ע כ"א מנ"א תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז